

D ů v o d y:

Odvolací soud nevyhověl žalobní žádosti co do částky 200.000 Kč požadované z důvodu náhrady škody jen proto, že jde o nárok na náhradu škody z nedovoleného činu (ex delicto) a že žalovnou jest firma K. a R. J., která je veřejnou společností a jež prý proto nemůže býti podměttem trestného činu, nýbrž jen osoba fysická. Tento právní názor odvolacího soudu nelze však schváliti. Podle stálého rozhodování nejvyššího soudu odpovídají hromadné osoby při závazku z náhrady škody za své representanty, t. j. za osoby, jež jsou podle jejího útvaru, podle zákona nebo stanov povolány k jejímu řízení nebo zastupování bezpodmínečně, a za pomocníky stejně jako osoby přirozené. Pro stručnost se odkazuje jen k rozh. č. 4240, 2288, 1076 a j. Sb. n. s. V souzené věci nebylo namítáno, že žalovaná firma není za trestní oznámení a tvrzené ublížení na cti žalobci odpovědna, ježto jde o trestné činy, a zvláště nebylo namítáno, že činy, o kteréž jde, nebyly spáchány společníky, anebo jedním ze společníků firmy, anebo úředníkem oprávněným za firmu jednati. Odvolací soud vsunuje proto do sporu procesní látku, která ani nebyla na přetřes přivedena žádnou ze stran, nedbaje toho, že se takový postup příčí projednací zásadě, již je ovládáno civilní soudní řízení, a mimo to je právní názor odvolacího soudu též mylný. (Viz též Kom. k obchod. zák. od Stauba-Piska k čl. 114 pod § 5.) Vycházejí z mylného nazírání na věc neobíral se však odvolací soud uplatňovanými odvolacími důvody, neučinil potřebná skutková zjištění a vůbec nevyřídil odvolání (§ 503 č. 2 c. ř. s.). Věc není proto zralá k rozhodnutí (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 16597.

Slíbil-li zaměstnavatel zaměstnanci ve služební smlouvě, sjednané s doložkou o nesoutěžení, odměnu za to, že nebude určitou dobu po rozvázání pracovního poměru vyvíjeti konkurenční činnost, náleží předčasně a bezdůvodně propuštěnému zaměstnanci řečená odměna v e d l e nároku na náhradu škody za předčasné a bezdůvodné propuštění.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1937, Rv II 749/37.)

Podle služební smlouvy z 5. července 1926, sjednané mezi žalovanou firmou a žalobcem, byla ujednána úmluva o nesoutěžení na dobu dvou let v Německu a v Československu, a žalovaná se zavázala platiti žalobci odškodné za konkurenční zákaz ve výši posledního měsíčního platu, t. j. 1.986 RM. Dotčená částka se měla poměrně snížit o ty částky, které by si žalobce vydělal v Německu a Československé republice. Žalobce nevyvinul v uvedených státech žádnou výdělečnou činnost a neměl tam vůbec žádných příjmů. Ježto byl žalovanou bezdůvodně předčasně propuštěn, domáhá se žalobce ve spojených žalobách Cpr 3/37,

Cpr 14/36, Cpr 25/36 nároku na odškodné za nesoutěžení za dobu od 1. dubna 1935 do června 1936 v úhrnné výši 29.790 RM. Tento nárok však žalobce za sporu odůvodnil jako nárok na ujednané odškodné za 15 měsíců zbývajících z dvouleté doby sjednané ve smluvené doložce o nesoutěžení, pokud nebyly uplatňovány žalobami Cpr 36/34 a Cpr 15/35, kde šlo o dobu od 1. července 1934 do 31. března 1935, v nichž mu bylo přiznáno 17.874 RM, takže mu za dobu zbývajících 15 měsíců, t. j. od 1. dubna 1935 do 30. června 1936 náleží zbytek nároků vymáhaných žalobami Cpr 3/37, Cpr 14/36 a Cpr 25/36 v částce 29.790 RM, a to buď z důvodu odškodnění nebo z důvodu úplného odškodnění za neoprávněné propuštění. Proti žalobě namítla žalovaná, že žalobce má podle konkurenční doložky nárok na náhradu 1.986 RM měsíčně jen do 17. července 1935, nikoliv do 30. června 1936. Soud první stolice vyhověl žalobě jen co do částky 7.047.10 RM, jinak žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby i co do další částky 22.752.92 RM.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a opravil výrok napadeného rozsudku tak, že žalovaná jest povinna zaplatiti žalobci 22.742.90 RM s přísl.

Důvody:

Mezi stranami není již sporu o tom, že žalobce byl dne 18. července 1933 propuštěn ze služeb žalované firmy bez důležitého důvodu, že žalovaná firma ujednala se žalobcem úmluvu o nesoutěžení na dobu dvou let a že se zavázala mu platiti v karenční době za konkurenční zákaz odškodné ve výši posledního měsíčního platu, t. j. 1.986 RM měsíčně a že nenastaly podmínky smluvené pro snížení tohoto odškodného z důvodů jiné výdělečné činnosti žalobcovy v Německu anebo v Československé republice. Dále není sporu o tom, že žalobci, který vedl se žalovanou firmou již řadu sporů, byly pravoplatně přisouzeny tyto nároky:

1. ve sporu Cpr 49/33 okresního soudu ve S. O., oddělení pro pracovní spory, rozsudkem prvního soudu ze dne 30. srpna 1930, Cpr 49/33-5, potvrzeným opravnými stolicemi, částka 23.832 RM s příslušenstvím z důvodu náhrady škody podle § 29 zákona o obch. pomoc. jako ušlý mu plat 1.986 RM měsíčně za čas až do ukončení pracovního poměru uplynutím ujednané lhůty výpovědní, která se skončila dnem 30. června 1934;

2. ve sporu Cpr 36/34 téhož okresního soudu, oddělení pro spory pracovní, rozsudkem ze dne 30. srpna 1935, Cpr 36/34-16, potvrzeným opravnými stolicemi, částka 17.674 RM z důvodu odškodného podle doložky za nesoutěžení za dobu od 1. července 1934 do 30. března 1935.

V nynějším sporu se domáhá žalobce v žalobě částky 11.916 RM s příslušenstvím jako smluvního nároku (odškodné) z doložky o nesoutěžení, počínajíc měsícem dubnem 1935, čítaje v to měsíc září 1935 (měsíčně 1.986 RM), a ve spojených sporech Cpr 14/36 a Cpr 25/36 se

domáhal odškodného z téhož důvodu za měsíce říjen 1935 a následující, čítaje v to měsíc březen 1936 (úhrnem 11.916 RM s příslušenstvím) a za měsíce duben, květen a červen 1936 (úhrnem 5.958 RM s příslušenstvím). Úhrnem žádal tedy 29.790 RM s příslušenstvím.

Rozsudkem okresního soudu ve S. O., oddělení pro spory pracovní, ze dne 23. února 1937, Cpr 3/37-5 byla žalobci pravoplatně přiznána částka 7.047.10 RM s příslušenstvím jako odškodné za závazek o nesoutěžení za dobu do 17. července 1935, kdežto další žádost žalobní, týkající se částky 22.742.90 RM, byla zamítnuta.

Za sporu uvedl žalobce, že požaduje zažalovanou částku celkem 29.790 RM jako odškodné za nesoutěžení ve zbývajících 15 měsících smluvené karenční dvouleté lhůty a vypočítává svoje nároky proti žalované firmě, že mu totiž příslušel:

a) nárok z důvodu náhrady škody pro předčasné zrušení služebního poměru, totiž plat do vypršení smluvené lhůty výpovědní (t. j. do 30. června 1934) 23.832 RM, b) nárok z důvodu odškodného totiž smluvená částka 1986 RM měsíčně za karenční dvouleté lhůty 47.664 RM, tudíž celkem 71.496 RM. Poté bylo mu přiznáno: ad a) ve sporu Cpr 49/33 celá požadovaná částka 23.832 RM, ad b) ve sporu Cpr 36/34 částka 17.874 RM, dohromady 41.706 RM, takže zbývá 29.790 RM, jichž se domáhá v nynějším sporu. Na tuto částku přisoudil žalobci prvý soud již pravoplatně 7.047.10 RM, zbývá tedy 22.742.90 RM, o kteroužto částku jde ještě v dovolání. Poněvadž se tedy žalobce již nedomáhá odškodného z doložky o nesoutěžení za určité, přesně vytčené měsíce, nýbrž za zbytek karenční dvouleté lhůty a hořejší výpočet souhlasí s přednesem stran, je tento výpočet správný a z něho plyne i důvodnost žalobního nároku, ať se již karenční lhůta počítá ode dne zrušení služebního poměru propuštěním (t. j. ode dne 18. července 1933 do 17. července 1935), či ode dne, kterého by byl skončil služební poměr při výpovědi podle smlouvy dané (t. j. od 1. července 1934 do konce června 1936). Není tudíž třeba v souzeném sporu zabývatí se spornou otázkou, od kterého dne se počala dotčená karenční lhůta a není důvodná výtka kusosti řízení (§ 503 č. 2 c. ř. s.), že nebyly provedeny důkazy výsledkem stran o tom, zda a co bylo v této příčině umluveno. Připomíná se ještě, že to, co bylo žalobci pravoplatně přiznáno z důvodu náhrady škody pro porušení smlouvy [ad a)], nemůže býti započítáno jako částečné plnění ze smlouvy [na nárok z doložky o nesoutěžení, t. j. na nárok ad b)]. Žalovaná firma propustivši žalobce ze služby dne 18. července 1933 bez důležitého důvodu, byla mu z tohoto právního důvodu povinna zaplatiti služně za dobu až do ukončení smluvené lhůty výpovědní a nebylo třeba, aby žalobce dokázal, že a v jaké míře byl tímto propuštěním skutečně poškozen (§ 29 zák. č. 20/1910 ř. z.), a žalobcův nárok dospěl tedy proti žalované firmě na zaplacení částky 23.832 RM (prisouzených ve sporu Cpr 49/33) dnem 18. července 1933. Kdyby nebyla ujednána doložka o nesoutěžení, nemohla by se žalovaná firma, počínajíc tímto dnem,

domáhati na žalobci, aby se zdržel konkurenční činnosti, ježto jeho služební poměr byl zaměstnavatelkou samou rozvázán a již netrval. Žalovaná firma si však zvláštní smlouvou zaručila, že se žalobce zdrží konkurenční činnosti po dobu dvou roků, a je proto povinna platiti smlouvenou odměnu za toto zdržení se obchodní činnosti se strany žalobcovy z této zvláštní smlouvy, nehledíc na závazky, které jí postihují ze služební smlouvy pro její porušení. Posuzuje-li se věc s tohoto hlediska, není mylný výrok odvolacího soudu (§ 503 č. 4 c. ř. s.), ač nelze úplně schváliti jeho rozsudečné důvody.

Prvý soud vyhověv částečně žalobě, vypočetl zbytek zažalované pohledávky mylně (početní chybou) částkou 22.752.90 RM místo správně 886.90 RM. Tutéž chybu učinil i odvolací soud ve svém rozsudku, jímž vyhověl odvolání. Bylo tudíž opraviti tuto chybu podle § 419, posl. odst., c. ř. s.

Čís. 16598.

Správce zabaveného majetku politické strany, jejíž činnost byla zastavena nebo která byla rozpuštěna, ustanovený příslušným okresním úřadem k úkonům vytčeným v § 6 vlád. nař. č. 202/1933 Sb. z. a n., není oprávněn k vedení sporů, týkajících se realizace zabaveného majetku, třebaš k tomu byl uvedeným úřadem zmocněn.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1937, Rv I 1839/36.)

Srov. rozh. č. 15578 Sb. n. s.

Žalobce Dr. Karel L., advokát v D., se na žalovaném domáhá zaplacení 3.166 Kč 90 h s přísl. za inserečné, odvolává se na příkaz daný mu okresním úřadem v D., který jej ustanovil správcem zabaveného jmění bývalého časopisu »N.«. Proti žalobě namítl žalovaný především nedostatek aktivního oprávnění žalujícího správce ke sporu, uváděje, že okresní úřad v D. není oprávněn pověřiti žalobce k podání žaloby, ježto jmění časopisu »N.« připadlo státu. I kdyby však byl k tomu oprávněn, nemůže žalobce žalovati vlastním jménem. **Soud první stolice** uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o niž jde, v důvodech: Z §§ 15 a 19 zák. č. 201/1933 Sb. z. a n. jasně vyplývá, že teprve zbytek čistého jmění, zbylého po likvidaci, připadne státu. Jde tu o jakýsi trest, tak jako jej zná zákon na ochranu republiky. Příčilo by se úmyslu zákonodárce, aby majetek korporace, která byla rozpuštěna, připadl bez předchozí likvidace státu. Vždyť by stát tehdy, kdyby ono jmění bylo předloženo, ručil podle § 1409 obč. zák. věřitelům. Podle § 5 vlád. nař. č. 202/1933 Sb. z. a n. spravuje zabavený majetek rozpuštěné strany okresní úřad resp. jím jmenovaný správce, jest tudíž také okresní úřad zmocněn dáti příkaz k žalobě, neboť k správě zabaveného majetku patří i vymáhání pohledávek a oprávnění okresního